

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obo/11/2016
Identifikačné číslo spisu:	1006899971
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1006899971.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ N. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. 8, B., Y., 2/ KOR BUSINESS LTD, so sídlom 4th Floor, Lawford House, Albert Place, N3 1RL Londýn, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, obidvaja zast. advokátom JUDr. Pavlom Malichom, so sídlom Dunajská 25, Bratislava, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO 00 151 700, zast. advokátom JUDr. Oliverom Korcom, so sídlom Záhradnícka 9, Bratislava, o priznanie práva na vyrovnanie vo forme peňažného doplatku, na odvolanie žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Cbs/9/2006-1178 zo dňa 23. decembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Cbs/9/2006-1178 zo dňa 23. 12. 2015, p o t v r d z u j e .

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave ako súd prvého stupňa uznesením č. k. 7Cbs/9/2006-1178 zo dňa 23. 12. 2015 rozhodol o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov žalobcom.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa poukázaním na § 138 ods. 1, 2 a § 132 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) konštatoval, že žalobcovia nepreukázali, že ich majetkové pomery im neumožňujú uhradiť súdny poplatok (resp. doplatok na súdnom poplatku). Konštatoval, že v žiadosti o oslobodenie od platenia súdneho poplatku, súdu doručenej dňa 15. 12. 2015, žalobcovia uvádzajú, že nie sú nemajetní, avšak nemajú dostatok disponibilných finančných prostriedkov vo výške umožňujúcej zaplatať vysokého súdneho poplatku v relatívne krátkom časovom úseku určenom na zaplatať súdneho poplatku. Z uvedeného vyjadrenia mal súd prvého stupňa za to, že žalobca v 1. rade ako fyzická osoba, nie je nemajetný a disponuje pravdepodobne viac než dostatočným majetkom, z ktorého by súdny poplatok mohol zaplatiť bez toho, aby sa výrazne zhoršili jeho majetkové a sociálne pomery. Súd slovo „pravdepodobne“ uviedol vzhľadom k tomu, že žalobca v 1. rade k svojej žiadosti nepriložil doklady podľa § 138 ods. 2 O. s. p.. Vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade súd prvého stupňa

poukázal na skutočnosť, že ide o právnickú osobu, kedy nie je dôvod prihliadať na jeho finančnú situáciu spojenú s podnikateľskou činnosťou a zvýhodňovať ho formou priznania práva na oslobodenie od platenia súdneho poplatku.

K tvrdeniu žalobcov, že s poukazom na znalecký posudok vypracovaný Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity Bratislava č. 1/2012 nejde o svojvoľné a zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, súd prvého stupňa poznamenal, že znalecký posudok je jedným z dôkazov a bude hodnotený v súlade s ust. § 132 O. s. p..

Proti tomuto uzneseniu podali žalobcovia v zákonom stanovenej lehote odvolanie argumentujúc nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p.

Žalobcovia v odvolaní (č. l. 1184 - 1185) tvrdia, že z ich strany nejde o svojvoľné a zrejme neúspešné uplatňovanie ich práv a súd ich majetkové pomery vo vzťahu k súdnemu poplatku posúdil unáhlene. Dôvodia tým, že súdny poplatok je možné zaplatiť len disponibilnými finančnými prostriedkami (peniazmi), nie inými majetkovými hodnotami, ktorých existencia môže viesť k prehodnoteniu rozhodnutia súdu o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov a k odňatiu takéhoto oslobodenia. Majú za to, že pokiaľ preukázanie nedostatku momentálne disponibilných finančných prostriedkov súd (okrem tvrdenia žalobcov) nemal za dostatočne preukázané, mohol ich vyzvať na doplnenie neúplného podania podľa § 43 O. s. p..

Žalobcovia poukázali ďalej na možnú nesprávnosť výšky vyrubeného súdneho poplatku a uviedli, že rozhodnutie súdu prvého stupňa o vyrubení súdneho poplatku napadli na odvolacom súde, preto kým tento definitívne o výške súdneho poplatku nerozhodne, je rozhodnutie o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku predčasné.

Žalobcovia tiež namietli konštatovanie prvostupňového súdu ohľadne znaleckého posudku vypracovaného Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity Bratislava a vyslovili názor, že výsledok tohto posudku, ktorý podčiarkuje ich tvrdenia uvádzané v žalobe, je dostatočným podkladom pre záver súdu o tom, že nejde o svojvoľné a zrejme neúspešné uplatňovanie ich práv.

Na základe vyššie uvedených tvrdení žalobcovia odvolaciemu súdu navrhli, aby uznesenie súdu prvého stupňa č. k. 7Cbs/9/2006-1178 zo dňa 23. 12. 2015 zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalobcov sa písomne vyjadril žalovaný, a to podaním zo dňa 14. 03. 2016, Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručené dňa 31. 03. 2016, v ktorom navrhol odvolaním napadnuté prvostupňové uznesenie ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie žalobcov bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) v medziach, v ktorých sa domáhali preskúmania napadnutého rozhodnutia (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie prvostupňového súdu, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a zistil, že súd prvého stupňa dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa so závermi súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi v nich uvedenými, stotožňuje v celom rozsahu a na zdôraznenie ich správnosti dodáva (§ 219 ods. 2 O. s. p.), že splnenie si poplatkovej povinnosti je jednou z procesných podmienok súdneho konania (až na výnimky stanovené zákonom), a teda žalobcovia museli predpokladať, že s vedením sporu im vzniknú priebežné náklady, súčasne, že ich (osobitne žalobcu v 2. rade ako osobu právnickú), nemožno podrobiť rovnakému merítku ako sociálne slabú fyzickú osobu, ktorá nevlastní žiaden majetok väčšieho rozsahu.

Podľa § 138 ods. 1 O. s. p., na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné

uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že pre posúdenie dôvodnosti žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov sú rozhodujúce majetkové pomery účastníka, výška súdneho poplatku a povaha spoplatňovaného úkonu. V obchodných veciach je treba prihliadnuť aj k osobitnému charakteru účastníkov konania.

Osobitne vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade ako podnikateľovi, ktorý sústavne vykonáva podnikateľskú činnosť vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku (§ 2 ods. 2 Obchodného zákonníka), odvolací súd zdôrazňuje, že je vecou podnikateľov, či podnikat' vôbec začnú a aký predmet činnosti si zvolia, avšak v prípade, že obchodnú spoločnosť založia, majú zodpovedajúcu povinnosť starať sa o prosperitu založenej spoločnosti, vedieť, akú mieru zisku chcú dosiahnuť a kedy ju môžu dosiahnuť a musia si byť vedomí, že pri svojej činnosti podstupujú riziko, že ich konanie nemusí viesť iba k zisku, ale aj k strate. Podnikateľské riziko je vždy potencionálne spojené s možnosťou vzniku súdneho sporu a obchodná spoločnosť si prostriedky na krytie výdavkov, ktoré sú s tým spojené, musí vytvoriť z vlastných zdrojov, nemôže ich z dôvodu neúspechu alebo momentálnej nepriaznivej situácie v podnikaní presúvať na ťarchu štátu.

Okolnosť tvrdená žalobcami (a teda aj žalobcom v 2. rade) o nedostatku disponibilných finančných prostriedkov, nie je dôvodom pre oslobodenie od súdnych poplatkov v konaniach, ktorých predmetom je okrem iného aj vymáhanie pohľadávok vyplývajúcich z obchodnoprávneho vzťahu podnikateľských subjektov. Ak by nepriaznivá finančná situácia bola v takýchto prípadoch dôvodom pre oslobodenie od súdnych poplatkov, znamenalo by to, ako je vyššie uvedené, prenesenie časti rizika na štát.

Naviac, žalobcovia svoju obranu založili na tvrdení o nedostatku disponibilných finančných prostriedkov (peňaží), a teda netvrdia, že sú nemajetní, resp. že nedisponujú inými, speňažiteľnými majetkovými hodnotami. Pomery účastníka konania (bez ohľadu na to, či ide o fyzickú osobu podnikateľa alebo nepodnikateľa, alebo právnickú osobu) však nie sú determinované len finančnou hotovosťou, alebo stavom bankových účtov, ale sú posudzované podľa ich celkovej majetkovej situácie.

Pri rozhodovaní o žiadosti žalobcov je relevantná aj tá skutočnosť, že v konaní sú zastúpení advokátom, na ktorého bezpochyby majú v zmysle zákona právo, súčasne je však neopomenuteľný fakt, že advokátovi za právne služby poskytované žalobcom patrí v zmysle vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb odmena, pričom žalobcovia nepreukázali, že by im advokát vzhľadom na sociálne pomery, zvlášť žalobcu v 1. rade, poskytoval právne služby bezplatne. V tejto súvislosti (a vo vzťahu k námietke žalobcov spočívajúcej v tvrdení, že pokiaľ súd prvého stupňa nemal nedostatok momentálne disponibilných finančných prostriedkov zo strany žalobcov za dostatočne preukázaný, mohol ich vyzvať na doplnenie neúplného podania postupom podľa § 43 O. s. p.), odvolací súd poznamenáva, že zákon súdu neukladá povinnosť vyhľadávania vo vzťahu k dôkazom potrebným na zistenie majetkových pomerov účastníka, ktorý o oslobodenie od súdnych poplatkov požiadal.

K druhej podmienke oslobodenia účastníka od súdnych poplatkov, t. j. či nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva a s touto podmienkou súvisiacemu názoru žalobcov, že dostatočným podkladom pre záver súdu v tomto smere je výsledok znaleckého posudku vypracovaného Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity Bratislava, odvolací súd, stotožňujúc sa so záverom súdu prvého stupňa o povahe znaleckého posudku ako dôkazného prostriedku, uvádza, že v tomto štádiu konania skutočne nie je možné jeho dôvodnosť (relevantnosť) bez vykonania dokazovania posúdiť. Naviac je potrebné dodať, že obidve podmienky priznania oslobodenia od súdnych poplatkov musia byť v každom jednom prípade splnené kumulatívne.

So zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Cbs/9/2006-1178 zo dňa 23. 12. 2015, potvrdil ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p..

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v odvolacom konaní. Úspešným účastníkom odvolacieho konania bol žalovaný, preto by mal právo na náhradu trov konania. Keďže mu však trovy v odvolacom konaní nevznikli, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.